

Crna Gora

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija
Generalni direktorat za NATO i politiku bezbjednosti

Br: 010/2-92/169-2

Podgorica, 26. avgust 2015. godine

VLADA CRNE GORE
Kabinet generalnog sekretara

Predmet: Mišljenje na Predlog rezolucije o podršci NATO integracijama Crne Gore

U vezi sa vašim dopisom br. 08-1972/2 od 24. 08. 2015. godine, kojim je traženo mišljenje o Predlogu rezolucije o podršci NATO integracijama Crne Gore, Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, sa aspekta spoljno političkih prioriteta, saglasno je sa Predlogom rezolucije.

vd. generalnog direktora
Vesko Garčević

PRIMLJENO:	10. VIII	20. 15	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-71/15-4		
VEZA:			
ŠPA:	897 XXV		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
Predsjedniku, Ranku Krivokapiću

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, podnosimo PREDLOG
REZOLUCIJE O PODRŠCI INTEGRACIJI U NATO, radi stavljanja u
skupštinsku proceduru.

U Podgorici,
10. avgust 2015. godine

POSŁANICI:

Mr Milutin Simović,

Miodrag Vuković,

Mevludin Nuhodžić,

Obrad Stanišić,

Predrag Sekulić,

Suljo Mustafić,

Borislav Banović,

Darko Pajović,

Nik Gjelošhaj,

Polazeći od Preambule Ustava Crne Gore u kojoj se potencira privrženost ravnopravnoj saradnji sa drugim narodima i državama i evropskim i evroatlantskim integracijama, u skladu sa ustavnom nadležnošću i državnim prioritetima – pristupanja Evropskoj uniji i NATO, u cilju daljeg jačanja regionalne stabilnosti i bezbjednosti;

Ukazujući da je punopravno članstvo Crne Gore u NATO garant najvažnijih vrijednosti: mira i bezbjednosti, teritorijalnog integriteta i suvereniteta, daljeg unapređenja vladavine prava i demokratije, zaštite ljudskih i manjinskih prava, unapređenja kvaliteta života svakog pojedinca i ukupnog društva;

Imajući u vidu istorijska iskustva u regionu Zapadnog Balkana, kako u daljoj, tako i u nedavnoj prošlosti – iskustva nestabilnosti sa tragičnim posljedicama, kao i savremene globalne bezbjednosne izazove,

Podsjećajući da su zvanični odnosi Crne Gore i NATO počeli 29. novembra 2006. godine, pozivom Crne Gore u članstvo Partnerstva za mir; da je na Samitu NATO, održanom u Velsu septembra 2014. godine, otvorena mogućnost da NATO do kraja 2015. godine odluči o spremnosti Crne Gore da pristupi Alijansi; da je Crna Gora sada u fazi implementacije V Godišnjeg nacionalnog programa i u periodu Intenziviranog i fokusiranog razgovora sa NATO, i da je posvećena potpunoj realizaciji preostalih obaveza u ključnim oblastima: vladavine prava, reforme sektora odbrane, reforme sektora bezbjednosti i jačanja podrške javnosti, kako bi potvrdila svoju spremnost da bude uspješna, posvećena i kredibilna članica Alijanse.

U pravcu konkretnog doprinosa ostvarenju tih ciljeva, ostajući pri opredjeljenjima sadržanim u Rezoluciji o neophodnosti ubrzanja procesa integracije Crne Gore u evropske i evroatlantske strukture od 9. 10. 2008. godine;

Skupština Crne Gore, na osnovu člana 82 tačka 3 Ustava Crne Gore, na _____ sjednici _____ vanrednog zasijedanja u 2015. godini, održanoj dana ____ septembra 2015. godine, donijela je:

REZOLUCIJU

O PODRŠCI INTEGRACIJI CRNE GORE U NATO

1. U periodu od obnove državnosti, Crna Gora je jasno pokazala da su njeni strateški državni prioriteti evropske i evroatlantske integracije. Uvjereni da je ostvarenje ovih ciljeva osnov i uslov dugoročne stabilnosti očuvanja i unapređenja ekonomskog i demokratskog ambijenta, koji će intenzivirati investiciona ulaganja i osigurati dalji ekonomski razvoj i dalje unapređenje bezbjednosti i vladavine prava, i na ovaj način iskazujemo posvećenost i opredijeljenost dostizanju standarda koji vode članstvu Crne Gore u NATO.
2. Punopravno članstvo u NATO je strateški cilj Crne Gore i predstavlja našu istorijsku šansu da svojoj zemlji, našim građanima i budućim generacijama obezbijedimo sigurno i dostojno mjesto u porodici razvijenih demokratskih naroda i država;
3. Članstvo u NATO je interes države Crne Gore i cijelog društva. To nije ekskluzivni izbor ni vlasti, bilo koje partije, ni bilo koje druge političke ili intelektualne elite. Zbog toga, u ostvarenju cilja sticanja punopravnog članstva, intenziviraćemo neposredni, konstruktivni, otvoreni i stalni dijalog na svim nivoima i sa svim građanima. Dijalog lišen jednostranih interesa, dnevnopolitičkih nadgornjavanja, predrasuda i iracionalnih emocija; Dijalog između svih političkih subjekata, dijalog sa civilnim sektorom, sa medijima, sa stručnom javnošću. Takvim dijalogom proširićemo društveni konsenzus u pogledu NATO integracija; Konsenzus koji će okupiti građane oko zajedničkih interesa – napretka, prosperiteta, vladavine prava i bezbjednosti države, društva i svih pojedinaca.

4. Pozivamo sve nadležne državne institucije, zakonodavne, izvršne i sudske vlasti da, u okviru svojih nadležnosti, poštujući ustavna načela podjele vlasti, dodatno intenziviraju svoje aktivnosti u cilju kvalitetne i pune realizacije integracione agende, što je unutrašnja potreba našeg društva i važan uslov ostvarivanja ovog ključnog državnog interesa.
5. Težeći ostvarivanju punopravnog članstva u NATO, Crna Gora čini i značajan korak u pravcu učvršćivanja regionalne stabilnosti, što je od presudne važnosti za sve države i narode na Zapadnom Balkanu. To će biti najbolji put za jačanje mira i stabilnosti kako u regionu, tako i na širem međunarodnom planu.
6. Uključivanje Crne Gore u evropske i evroatlantske strukture ne može i neće biti prepreka za razvoj bilateralnih odnosa i saradnje sa drugim zemljama, sa tradicionalnim partnerima i prijateljima, sa kojima odnose temeljimo na viševjekovnoj saradnji.
7. Članstvom u NATO želimo biti aktivan činilac trajnog osiguranja mira, stabilnosti i sigurnosti za Crnu Goru; Crnu Goru u stabilnom regionalnom okruženju; Crnu Goru koja može odgovoriti savremenim i budućim bezbjednosnim izazovima kakvi su organizovani kriminal, korupcija, terorizam, vjerski i nacionalni ekstremizam, sajber kriminal; Crnu Goru koja ravnopravno odlučuje, čuvajući svoje interese.
8. Punopravnim članstvom u NATO-u Crna Gora postaje dio porodice zemalja koje imaju snažniju ekonomiju, viši životni standard, jače institucije, razvijeniju demokratiju; To će biti važan podsticaj za ubrzanje i uspješan završetak pregovora o punopravnom članstvu Crne Gore u Evropskoj uniji.
9. Crna Gora ostaje privržena pravima i obavezama koje proističu iz dosadašnjih angažmana sa Evropskom unijom, Ujedinjenim nacijama, Savjetom Evrope, Organizacijom za evropsku bezbjednost i saradnju i drugim relevantnim međunarodnim organizacijama.

Podgorica, ____ septembar 2015. godine

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ove rezolucije sadržan je u članu 82 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE REZOLUCIJE

Evro-atlantska integracija i članstvo u NATO je od samog obnavljanja nezavisnosti jedan od strateških prioriteta Crne Gore. U Deklaraciji o nezavisnosti Republike Crne Gore, koju je usvojila Skupština Crne Gore, 3. juna 2006. godine, ističe se da je *Crna Gora čvrsto opredijeljena da pristupi evropskim i evroatlantskim - NATO bezbjednosnim stukturama i da nastavi da doprinosi učvršćivanju regionalne stabilnosti i bezbjednosti*. Polazeći od ovoga, kao i dubokog uvjerenja da NATO predstavlja pravi model za postizanje dugoročne stabilnosti, ekonomskog i društvenog prosperiteta, opredjeljene za članstvo u NATO je potvrđeno i u dokumentu o spoljnopolitičkim prioritetima Crne Gore.

Odmah nakon obnove državnosti, Crna Gora je u novembru 2006. godine na samitu u Rigi, zajedno sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom dobila poziv za Partnerstvo za mir i time stvorila uslov za formalizovanje odnosa sa Alijansom. Istovremeno, na istom skupu Crna Gora je izrazila interes da postane punopravna članica Saveza. U skladu sa ovim strateškim prioritetima, pristupila je jačanju političke i vojno-odbrambene saradnje kroz odgovarajuće NATO programe i mehanizme osmišljene za zemlje partnere. Poseban fokus je stavljen na postizanje interoperabilnosti u vojno-odbrambenom dijelu, ali se saradnja sa Savezom uporedo razvijala i na političkom planu kroz Individualni partnerski akcioni program (IPAP), koji je zajednički usaglašen sa NATO-om i koji se sprovodio u dvogodišnjem ciklusu 2008-2010.godine.

Nakon što je ostvaren vidljivi napredak kroz program IPAP, Crna Gora se na ministarskom sastanku zemalja članica Alijanse, u decembru 2009 kvalifikovala za poziv za Akcioni plan za članstvo (MAP), mehanizam koji se dodjeljuje državama partnerima koje žele da postanu punopravne članice NATO. MAP je predstavljao jasno priznanje za napredak koji je postignut i

odredio je okvir za dalje reforme koje će Crnu Goru voditi do članstva. Ulazeći u novu fazu odnosa sa NATO, Crna Gora je pristupila izradni Godišnjih akcionih planova (ANP), koji predstavljaju mehanizam praćenja države u okviru evroatlantske integracije.

NATO je napredak Crne Gore prepoznavao u kontinuitetu što je potvrđeno deklaracijom sa Samita u Lisabonu, 2011. i deklaracijom sa Samita u Čikagu, 2012.

Crna Gora se u junu 2014. godine doslovno našla pred vratima NATO-a. Ministri vanjskih poslova Alijanse su odlučili da pokrenu Intenzivirane i fokusiranje razgovore sa Crnom Gorom s obavezom da će do kraja 2015.godine razmatrati da li smo zadovoljili uslove za poziv. Ova odluka je potvrđena i na samitu u Velsu, septembra 2014.godine. *Time je Alijansa napravila presedan u sprovođenju politike otvorenih vrata i po prvi put jednoj državi dodijelila poseban status odlukom da se o članstvu Crne Gore odlučuje između dva samita.*

Intenzivirani i fokusirani razgovore Alijanse sa Crnom Gorom predstavljaju posebnu šansu i veliko priznanje dosadašnjim sveukupnim naporima države Crne Gore u dostizanju vrijednosti i standarda za punopravno članstvo. To je ocjena svih sagovornika iz Alijanse i država članica koja je izrečena više puta tokom susreta zvaničnika Alijanse i država članica sa crnogorskim zvaničnicima. Na toj liniji, saveznici su ohrabрили nastavak aktivnosti u reformi sektora odbrane i bezbjednosti, vladavini prava i jačanju podrške javnog mnjenja.

Crna Gora je u završnoj fazi sprovođenja Intenziviranih i fokusiranih razgovora. Ovaj period je iskorišćen za jačanje dinamike reformi i veoma živu diplomatsku aktivnost crnogorskih zvaničnika. U susret odluci o članstvu koja se očekuje decembra ove godine, čine se mnogobrojni koraci na jačanju podrške javnosti, nastavlja se sa reformama u oblasti vladavine prava, dovršavaju se reformske aktivnosti u sektoru bezbjednosti i na polju odbrane. Aktivnosti se moraju nastaviti i intezivirati u narednim mjesecima, naročito u oblasti jačanja podrške javnosti i u oblasti vladavine prava. Ipak, koraci koji se čine i napredak koji se ostvaruje predstavlja osnovu da sa optimizmom očekujemo ministarski sastanak u decembru.

Poučena iskustvom gubitka nezavisnosti nakon Prvog svjetskog rata, Crna Gora mora u postojećim geopolitičkim okolnostima da racionalno sagleda sve mogućnosti i donese odluku koja će na najcelishodniji i ekonomski najopravdaniji način zaštititi njene nacionalne i bezbjednosne interese. Ovo je posebno važno imajući u vidu regionalni, ali i širi politički, ekonomski i bezbjednosni kontekst. Polazeći od ovih pitanja, integracija u NATO i EU nameće se kao jedino pravo rješenje.

Evro-atlantske i evropske integracije predstavljaju stubove na kojima počiva današnja Evropa. Oni su bili i ostali garanti stabilnosti, sigurnosti, saradnje među evropskim nacijama, osnova za mir, ekonomski i društveni prosperitet koji je Evropa ostvarila nakon Drugog svjetskog rata do danas.

Savez prije svega otvara vrata državama koje teže demokratskim vrijednostima oličenim u parlamentarnoj demokratiji, jakim institucijama, vladavini prava i ekonomskim slobodama. NATO je najsnažnija Alijansa u modernoj istoriji koja za više od 60 godina svog postojanja uspjela da zadrži i ojača svoju misiju. Imajući u vidu strateška opredjeljenja Crne Gore, članstvo u NATO za Crnu Goru predstavlja korak dalje u procesu demokratizacije društva, usvajanju i primjeni vrijednosti na kojima počiva Savez, daljem jačanju institucija i podrizanju ekonomskog i društvenog standarda za građane. NATO članstvo će obezbijediti i prijeko potrebnu dugoročnu stabilnost i sigurnost što su preduslovi za nastavak političkih i ekonomskih reformi koje Crna Gora sprovodi sa ciljem da postane članica EU.

NATO i EU dijele i štite iste vrijednosti i principe. Ispunjavanje kriterijuma za članstvo u NATO znači i postizanje standarda potrebnih za članstvo u EU, pogotovu u pogledu vladavine prava i borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Stoga je članstvo u NATO neodvojivo od integracija u EU. To je put koji su, ne slučajno, prošli gotovo svi naši bliži i dalji susjedi. Njihova iskustva govore za sebe. Nakon rušenja Berlinskog zida sve nove članice EU su prethodno postale članice NATO.

Stabilna i bezbjedna Crna Gora, u okviru NATO-a, predstavlja povoljan ambijent za razvoj ekonomskih aktivnosti i privlačenje stranih investicija, čime se ostvaruju i bolje osnove za dalji ekonomski razvoj. Članstvo Crne Gore u NATO povoljno bi uticalo na turizam. Građani zemalja članica

- NATO-a veliki su turistički potrošači i za putovanja obično biraju bezbjedne destinacije. Uporedne analize zemalja koje su u posljednjih 15 godina postale članice NATO jasno ukazuju da je nakon toga došlo do višestrukog uvećanja direktnih stranih investicija i ekonomskog rasta, kao proizvod osjećaja dodatne bezbjednosti i sigurnosti koju donosi članstvo sa sobom. Zašto bi naši građani bili uskraćeni da budu dio takvog političkog i ekonomskog sistema?

Članstvo u NATO će dodatno ojačati međunarodni politički položaj zemlje. Crna Gora time postaje saveznica najvećim svjetskim silama i partner u donošenju važnih odluka koje se odnose ne samo na njenu, već i regionalnu i globalnu bezbjednost. Članstvom se obezbjeđuje pristup informacijama od značaja za nacionalnu i regionalnu bezbjednost. Osnažiće politički ugled i uticaj; uključiće se u sve vojne i političke aktivnosti NATO, kao i redovno učešće u radu tijela i odbora NATO.

Uloga Crne Gore u regionu bi dodatno ojačala. Crna Gora bi bila u mogućnosti da snažnije podrži slične napore zemalja iz Zapadnog Balkana. Na drugoj strani, prijem Crne Gore bi uticao i na jačanje stabilnosti na Balkanu i Mediteranu. To bi bilo ohrabrenje i ostalim državama koje žele da postanu članice Alijanse. Ovo je jasna poruka da države koje ispune kriterijume mogu računati na članstvo.

Članstvom Crna Gora postaje dio koncepta kolektivne bezbjednosti, koji osigurava teritorijalni integritet države ne narušavajući njen suverenitet. U Savezu su sve države jednake i odluke se donose konsenzusom. On omogućava svim članicama da zadrže svoje nacionalne osobenosti i njeguju različitosti. To je organizacija u kojoj i veliki i mali članovi osjećaju da su im strateški nacionalni interesi zaštićeni. Kao članica NATO-a, Crna Gora će mnogo bolje koristiti sve svoje potencijale u bezbjednom ambijentu. Ovim se državi poput Crne Gore, kao integralnom dijelu jednog jakog sistema kolektivne bezbjednosti, omogućava da razvije posebne kapacitete i ojača svoj sistem odbrane. To će joj omogućiti da uz pomoć partnerskih zemalja bolje, jeftinije i brže reformiše svoj bezbjednosno-odbrambeni sistem.

Ulazak u sistem kolektivne bezbjednosti podrazumijeva užu profesionalizaciju i optimalizaciju Vojske Crne Gore (primjenom sistema »pametne odbrane«), manje troškove, s obzirom da ne treba ulagati u skupa

borbena sredstva i kapacitete. Ovaj pristup je racionalniji, čini sistem odbrane jeftinijim i interoperabilnim sa zemljama članicama, budući da za razvijanje sveobuhvatnog sistema odbrane ne postoje ni ljudski, ni materijalni resursi.

Iz zajedničkog budžeta NATO finansiraju se razni programi koje koriste države članice i čija je vrijednost, naročito kada je u pitanju mala zemlja kao Crna Gora, mnogo veća od iznosa članarine. Crna Gora, kao članica Alijanse, obezbijediće svojim građanima primjenu najviših standarda u izgradnji sistema za prevenciju civilnih katastrofa i saniranju njihovih eventualnih posljedica. Pomoć članicama u takvim situacijama nalazi se visoko na listi prioriteta NATO-a.

Usvajanjem rezolucije iskazaće se posvećenost i opredijeljenost u dostizanju osnovnih standarda koji vode članstvu u NATO, kao najboljoj garanciji daljeg unapređenja vladavine prava i demokratije i unapređenju kvaliteta života svakog pojedinca.

III FINANSIJSKA SREDSTVA NEOPHODNA ZA SPROVOĐENJE

Za sprovođenje ove rezolucije nije potrebno obezbjeđivati posebna sredstva u budžetu Crne Gore.